Lutherrózsa

XXXV. évfolyam
Hírlevél
2026. október-november
Ősz

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele. A hírlevél indulása 1988-ban, a Lutherrózsa alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében.
Kapják a gyülekezet tagjai, Tata vonzáskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. *Megjelenés:* **évente 4-6 alkalommal.**
Kiadó/Szerkesztő: ***Franko Mátyás*** tatai evangélikus lelkész Drótpostacím: **frankom962@gmail.com**
Honlapcímünk: **http://tata.lutheran.hu**

Ézsaiás próféciáját olvasva, szinte fájdalmas az ellentmondás a bibliai ígéret és a világ történelmi valósága között. Mintha az emberiség éppen fordítva cselekedne: kapáiból kardokat, metszőkéseiből lándzsákat kovácsolna.

Első olvasatra igencsak naívnak tűnik Ézsaiás – pontosítsunk(!) az Ézsaiás nevével fémjelzett(!) legalább háromévszázados teológiai irányzat – látomásos kijelentése, hiszen Krisztus URunk éppen az ellenkezőjét állítja: *„Fogtok hallani háborúkról, és hallotok háborús híreket. Vigyázzatok, ne rémüljetek meg, mert ennek meg kell lennie, de ez még nem a vég. Mert nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad, éhínségek és földrengések lesznek mindenfelé."*

Amíg Ézsaiás nemcsak azt mondja, hogy nem lesz több háború, hanem ezt megtoldja azzal a gondolattal is, hogy *„hadakozást többé nem tanulnak"*... nos, ezt a „vágyvezérelt" próféciát nekünk igen nehéz megérteni egy olyan világban, ahol mesterséges-intelligenciás drónokkal pusztítják a háborúzó felek egymást – napról-napra, halomra!

Jézus tehát nem ígér történelmi, folyamatos békefejlődést. Ellenkezőleg: számol a háborúkkal, az emberi gonoszsággal, a szegénységgel(!) – *„Szegények mindig lesznek köztetek."* (Mt 14,7) – és a történelem újra és újra megismétlődő tragédiáival is.

Akkor most kinek higgyünk?

...ebben az alaposan összekuszált, szavakat elferdítő-kifordító háborúba süllyedő, gyűlölködő világban: a próféciának vagy a názáreti Mesternek?

Ézsaiás az emberi egzisztencia egyik legmélyebb ellentmondását tárja fel: bár az ember lelke mélyén békére vágyik, mégis újra és újra olyan világot teremt, amelyben a háborúra készül.

A háború kialakulásának folyamatát vizsgálva, bizony sok gondolat vetődik fel az emberben. A háború lángját fellobantó szikra előtt mintha mindenki jót akarna, különféle nemes érdekek délibábját kergetve. Hogyan lesz ebből mégis háború? Érthetetlen... a hívő ember magyarázata teljesen érthető, de azt elveti és kineveti a világ: ha Isten, mint legnagyobb életformáló erő, és a Belőle fakadó életet pártoló érték eltűnik az emberek életéből, akkor, ami marad, az irányítja majd az életüket.

Nemcsak békére vágyunk...

...hanem biztonságra, hatalomra, elismerésre, igazságtételre és önmaga érvényesítésére is. Az egzisztenciális kérdés ezért nem egyszerűen az, hogy miért háborúznak a nemzetek, hanem: *Miért válik az ember olyanná, hogy éppen annak az elpusztítására lesz képes, amit valójában szeretne megőrizni?* Ez a kérdés nemcsak a nemzetekre, a közösségekre, de a családra, a házasságra az emberi kapcsolatokra is érvényes.

A legnagyobb bűn az, ha a védelmet igénylők ellen követnek el erőszakot: *politikában, családban, házasságban...*

Ez azt jelenti, hogy a béke nem pusztán a háború hiánya, hanem az emberi gondolkodás, nevelés és kultúra próbálkozása a jobbulásra, az emelődésre. Sajnos az emberiség történelme – gyakorlatilag háborúk sorozata – a békevágyunk ellenére, de még a technikai fejlődésünk sem hozták magukkal az erkölcsi fejlődést!

Érdemes reménykednünk?

Talán ez a legégetőbb élet-kérdésünk: *Van-e értelme reménykedni, ha a történelem újra rácáfol Isten ígéreteire?* Ez nemcsak pusztán teológiai kérdésfelvetés, hanem az emberi létezés alapvető dilemmája: *mi tartja életben a reménységet, amikor a mindennapok tapasztalata ezt nem igazolja?*

Ézsaiás próféciáját egy olyan világban, amelyben a fegyverkezés, az erőszak és a háború továbbra is jelen van, csak akkor érthetjük meg, ha nagyobb összefüggésben látjuk a próféciákat!

Ha pusztán történelmi jóslatként olvassuk Ézsaiást, könnyen csalódunk benne. Ha viszont *Isten végső ígéreteként* értjük, akkor nem a jelenlegi világállapotból vezetjük le a reménységet, hanem Isten hűségéből. Abból kell kiindulnunk, hogy a Biblia tehát mindkét lehetőséget ismeri: a háborúba süllyedő történelmet és Isten eljövendő békéjét.

Ézsaiás nem azt prófétálja, hogy az emberiség egyszer *majdcsak megtanul békében élni,* hanem azt ígéri, hogy *egyszer eljön Isten uralma az emberek szívében* és az emberiségnek többé nem kell megtanulnia háborúzni, mert a béke már nem biztonságpolitikai számítások, stratégiai erőviszonyok kérdése, hanem az Isten iránti engedelmesség ügye.

És addig mi lesz?

Hívő realizmusunk – Jézus után – az ige szerint: *„nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad"* keresztényként nem lehetünk közömbösek sem a háborúval, sem a gonoszsággal szemben. Krisztus URunk azt mondja a Hegyi Beszédben: *„Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak neveztetnek."* A Názáreti nem egyszerűen a *békeszeretőket* nevezi boldognak, hanem a *béke-teremtőket!*

Személyes életünkben Krisztus szeretetparancsa az irányadó. Ugyanakkor *a világi hatalomnak mindenkori feladata a gonoszság megfékezése és az ártatlanok védelme.* A gyűlöletre adott gyűlölet, az embertelenségre adott embertelenség mindig a gonosz győzelmét jelenti, akkor is, ha egy háborúban katonailag valamelyik fél győztesnek is bizonyul.

Keresztény emberként arra kaptunk elhívást, hogy már *„itt és most"* Isten eljövendő *békéjének tanúi* legyünk egy békétlen világban is. Az élet valósága, hogy felelősen cselekvő emberként olykor olyan döntések elé is kerülhetünk, melyekben nem kerülhetjük el a vétkesség kockázatát, ezért (is!) folyamatosan Isten kegyelmére szorulunk. De egy háborúskodó világban is érvényes az ige parancsa: *„győzd le a rosszat a jóval."* (Róm 12,21)

fm

Kedves Testvéreim!

Lutherrózsánk reformáció-havi, őszi számával jelentkezem, melynek olvasásához, lapozgatásához csendes nyugodt perceket kívánok, mert sok nyugtalanító hír örvénylik felettünk napról napra. Keresztény hitünk és reménységünk azonban most is megerősít minket, hiszen tudjuk: *„akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál”* Róm 8,28

Akik figyelemmel kísérik gyülekezetünk hitéletét, azok jól tudják, hogy ebben az évben számos, anyagi teherrel együttjáró feladatot kellett megoldanunk, de a Testvérek adakozásban és felajánlásokban is megmutatkozó nem mindennapi szeretete minden racionális aggodalmamra rácáfolt, mert megvallom, hogy a presbitériumban jómagam voltam az egyetlen, aki a terveink megvalósításával kapcsolatban hangsúlyoztam: *maradjunk a realitások, a lehetőségeink talaján*. Most viszont örömmel és lelkemben Isten iránti hálával jelentem: a Testvérek meghatóan nagy összefogása ebben a jubileumi esztendőben is egyensúlyban tartotta szerény költségvetésünket.

Továbbra is bízom abban és hiszem, hogy mindannyiunk *„fáradozása az ÚR munkájában nem hiábavaló”* (1 Kor 15,58) megtermi gyümölcsét gyülekezetünkben!

Mindenki *szolgálatát* – munkáját, segítségét, imádságát – *gyülekezeti Vezetőségünk nevében is köszönök, legyen rajta Isten gazdag áldása!*

Alkalmainkra továbbra is szerettel hívogatva, Mindenkinek testi-lelki feltöltődést segítő napsütéses őszi napokat kívánok!

Erős vár a mi Istenünk!

Evangélikus Egyházközség Tata
számlaszáma:
63200119-14926282
Egyházfenntartói járulékát, adományait itt is tudjuk fogadni.
Támogatását köszönjük!

Rövid-hírek

Június 5-én a Környei-úti temetőben a feltámadás reménységében elkísértük utolsó útjára *Veréb Béla* evangélikus testvérünket, akit 71 éves korában szólított magához az élet és a halál URa. Emlékét tegye áldottá szerettei szívében!

Június 8-án az Almási-úti temetőben eltemettük *Csicsai Sándorné sz. Mészáros Ildikó* testvérünket, akit 85 éves korában hívott magához Teremtő URunk. A feltámadás evangéliumát a Róm 14,8 alapján hirdettem: *Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk*. Boldogok, akik az ÚRban hunytak el!

Augusztus 16-án, vasárnap délután Szombathelyen *Gregersen-Labossa György Mátyás* lelkésszé szentelésére gyűltünk össze az ország számos pontjáról, hogy együtt örülhessünk és hálát adhassunk a népes Labossa-család tagjaival, szolgatársakkal és barátokkal, egy többgeneráción átívelő lelkészi szolgálat folytonosságáért. (Ifjú lelkésztestvérünkkel, Mátyással, mint első esperesem unokájával a Lutherrózsában az elkövetkezendőkben egy riportot is tervezek. — *Szerk.)*

Augusztus 20-án a szokásos ökumenikus kenyéráldási szolgálatot a városi ünnepség keretében – kollégák egyéb szolgálatai miatt – magam végeztem. (A szentistvánnapi ünnepi misét *Havassy László Bálint* atya délelőtt tartotta.)

Augusztus 29-án Ünnepi istentisztelet keretében *Szarka István* – a Fejér-Komárom Egyházmegye esperese – beiktatta *Pápicsné Jakab Johannát* az Oroszlányi Evangélikus Egyházközség parókus lelkészi tisztségébe. Az úrvacsorai istentiszteleten *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke hirdette Isten igéjét. A liturgiában közreműködött *Sinkó-Szabó Lilla* szákszendi lelkész, valamint a lelkésznő édesapja, *Jakab Béla*, az óbudai gyülekezet pásztora.

Szeptembertől egy amerikai lutheránus testvérrel gyarapodott gyülekezetünk. *Megan Walle* egy éven át a tatai Eötvös Gimnáziumban anyanyelvi nyelvtanárként dolgozik. Isten áldása kísérje szolgálatát a gimnáziumban és gyülekezetünkben is! *A 15. oldalon a vele készült riport olvasható.*

Október 6-án délután *Tata Város Önkormányzata* és a *Tatai Városkapu Közhasznú Zrt.* szervezésében a Fenyő-téren emlékeztünk az aradi vértanúkra, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc leverésére, a kegyetlen megtorlásra. A kormány 2001-ben nyilvánította a magyar nemzet gyásznapjává október hatodikát arra emlékezve, hogy 1849-ben ezen a napon végezték ki Aradon a magyar szabadságharc tizenhárom honvéd főtisztjét, Pesten pedig Batthyány Lajos grófot, az első magyar felelős kormány miniszterelnökét. Technikai és szolgálati kimentések okán magam képviseltem városunk keresztény felekezeteit és így – egy helybeni gyors felkérésre – néhány emlékezésre hívó gondolatot mondtam 2 Tim 1,7 alapján az egybegyűlteknek: *„Nem csüggedésnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem erősnek szeretetnek és józanságnak lelkét.”* Ezután közösen elimádkoztuk a Miatyánkot és ároni áldást osztottam.

Folytatás a hátsó borítón!

100 évet ünnepeltünk...

A 100. születésnapját ünnepelte a Tatai Evangélikus Egyházközség. A gyülekezet tagjai szeptember 13-án ünnepi istentisztelet keretében emlékeztek meg a jeles évfordulóról. Az eseményen *Szemerei János* – a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke – igehirdetéssel szolgált, a liturgiát *Szarka István*, – a Fejér–Komáromi Egyházmegye esperese – és Franko Mátyás – helyi parókus lelkész – végezték.

Amikor e sorokat írom, már egy hónap is eltelt azóta, hogy egy kerek jubileumát ünneplő gyülekezetünk „túlcsordulásig” megtöltött templomunkban hálát adott legújabbkori megalapításának 100. évfordulójáért. Azt gondoltam, hogy az elmúlt hetek segítenek majd abban, hogy egy összegző, tárgyilagos, korrekt tudósító cikkben visszatekinthetek erre a felemelő ünnepi alkalomra, de az eltelt hetek beszélgetései, testvéri visszajelzései, impressziói inkább csak nehezítették a dolgomat, mintsem könnyítették volna.

Rá kellett döbbenem, hogy egy ilyen ünnepi alkalom rengeteg személyes élményt hoz felszínre a múltból – és 100 év minden örömét és bánatát, eredményét és nehézségét képtelenség néhány tucat mondatba belesűríteni... Ezért mindenek előtt a legfontosabbal kezdem: *a hálaadással,* Isten évszázadon átívelő megtartó kegyelméért.

„a növekedést az Isten adta...“

Ez az igerészlet (1Kor 3,6c) került a meghívóra, melyben azt kívántuk kifejezni, hogy mindent Istennek köszönhetünk. *(Omnia est gratia!)* Az Ő megtartó szeretete nélkül elvesztünk volna a viharos 20. század nemegyszer véres küzdelmeiben. Isten volt az, aki bátorságot és kitartást adott Krisztust és az Ő Egyházát szerető emberek szívébe, hogy Gyülekezetünkben rendszeresen hangozzék az Ige, hogy meglegyenek azok a feltételek, melyek segítségével méltósággal megélhettük evangélikus identitásunkat városunkban és bizonyságot tehettünk Megváltó URunkról, s Őt követve képviselhetjük 100 év után is lutheránus értékeinket.

Püspöki Intenciók

Szemerei János püspök urunk ünnepi igehirdetésében a gyülekezet tagjainak fontosságát, kezdeményezőkészségét és a nehéz időkben megmutatkozó példás áldozatvállalását hangsúlyozta több, a tatai hoz hasonló helyzetű evangélikus gyülekezet példáján keresztül.

Prédikációjában felidézte a gyülekezet történetének kezdeteit. 1925-ben egy lelkes gyógyszerész (Dr. Teutsch József – Szerk.)

kezdeményezésére kezdték el összegyűjteni az evangélikusokat. A püspök emlékeztetett arra, hogy mindhárom, idén centenáriumot ünneplő dunántúli gyülekezet *(Csorna, Keszthely és Tata)* indulásánál nem a lelkészek, hanem a civilek játszották a döntő szerepet, ami fontos üzenetet hordoz: Isten kezében a gyülekezeti tagok jelentős missziói szerepet tölthetnek be.

Az illusztrációkban gazdag igehirdetésének központi üzenete a *lelki növekedésről* szólt. *„Az életben nemcsak fizikai növekedés van. Az Istennel való kapcsolatban is lehet növekedni, és abban a bölcsességben, amit ő ad – hangsúlyozta Szemerei János, majd hozzátette: – Az ember akkor válik azzá, aminek Isten álmodja, ha kapcsolatban van Isten igéjével, és Isten Lelke formálja életét.”*

Az istentisztelet zenei szolgálatát gyülekezetünk kántora *Dr. Nagy Erzsébet, Frankó Dóra* és *Frankó Mátyás Krisztián* végezték, aki az ünnepünk fényét emelendő *Johann Sebastian Bach dmoll toccata és fugáját* játszotta el fuvolán(!).

Ünnepi közgyűlésünk

Az istentisztelethez kapcsolódó közgyűlésen *Széles Anikó* felügyelő és *Pataki Gergely* másodfelügyelő köszöntötte a megjelenteket, köztük az egykor Tata anyagyülekezetéül szolgáló *szákszendi egyházközség* tagjait és lelkészüket, *Sinkó-Szabó Lillát.* Ezt követően *Szemerei János* püspök, *Molnár István* egyházmegyei felügyelő, *Dr. Szabó Előd* tatai református lelkész, a Pápai Református Teológiai Akadémia professzora, *Michl József, Tata polgármestere,* valamint *Mészáros Tamás* egyházkerületi felügyelő gratuláltak a jubiláló közösségnek.

Levélbeli köszöntéseket hallhattunk *D. Szebik Imrétől* és *Ittzés János* nyugállományú püspökeinktől:

„Nagytiszteletű Egyházközségi Elnökség!

Köszönettel megkaptam a tatai evangélikus gyülekezet 100 éves fennállása alkalmából tartandó ünnepségre kitüntető meghívásukat. Sajnálatos módon személyesen nem tudok jelen lenni ezen a felemelő ünnepen magas életkorom és egészségi állapotom következtében (88. életévemben járok).

Komáromi lelkészként (1965-68) gyakran megfordultam a legközelebbi szomszéd gyülekezetben, majd az északi egyházkerület püspökeként is szolgáltam a nekem is nagyon meleg szívű és jó hangulatú gyülekezetben. Dr. Nagy István kollegával pedig már a Teológiai Akadémián is együtt készültünk a lelkészi szolgálatra, Ő egy kicsit éveiben előbbre járt, mint én.

Megannyi emlék és a tatai gyülekezet jó híre, annak mai lelkipásztorának hűséges szolgálata örömteli s hálára indító valóság. Áldja Isten a gyülekezet minden tagjának életét és hűséges szolgálatát Tata város javára, Isten dicsőségére és a Benne bízó hívek üdvösségére

Köszönöm megtisztelő szíves hívásukat, a jubileumi érmét s a testvéri összetartozás szép megnyilvánulását.- Az Ige kőszálként megáll, megszégyenül, ki bántja..”A Te házad iránt való szeretet éltet engem.”

Az Egyház Ura áldja és őrizze a tatai testvéreket s áldja szolgálatukat további évszázadokon át!

Meleg testvéri szeretettel,

D. Szebik Imre
ny. püspök

*****

Tisztelt Egyházközségi Elnökség és Presbitérium! Kedves ünneplő Gyülekezet! Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Jézus Krisztus földön küzdő egyházának Tatán és környékén élő evangélikus gyülekezete megalapításának 100. évfordulóján a 136. zsoltár első verseivel csatlakozom ünneplő, az egyház Urának hálát adó közösségük „kórusához”:

Adjatok hálát az ÚRnak, mert jó,
mert örökké tart szeretete!
Adjatok hálát az istenek Istenének,
mert örökké tart szeretete!
Adjatok hálát az urak Urának,
mert örökké tart szeretete!
Nagy csodákat művel egymaga,
mert örökké tart szeretete.

A születésnapok a hálaadás után alkalmat adnak az emlékezésre is. Annak idején nagyon örültem annak, hogy a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, a területén szolgáló egyházmegyék és gyülekezetek történetét elénk táró két vaskos kötetet még nyugdíjba menetelem előtt – 2011 tavaszán – kézbe vehettük. Isten iránti hálával és a munkatársak iránti köszönettel nyitom ki azóta is ezeket a köteteket, ha valamilyen alkalommal – pl. éppen egy 100. születésnapon – szeretném emlékezetembe idézni

valamelyik gyülekezetünk életét, történetét. Így teszek most is, és szeretett gyülekezetük történetét végigolvasva emlékezem, Testvéreimmel együtt.

A hálaadás és emlékezés után helye van a „jókívánságnak" is. Imádkozom azért, hogy gyülekezetük a Szentlélek Úristen vezetésével továbbra is betölthesse az apostoli intésben kapott szent feladatát: Ti magatok is mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által. (1Pt 2,5)

De hogyan történhet ez meg? Milyen az élő, a hit harcát naponta győztesen megvívó gyülekezet? Az ilyen gyülekezet

— az Isten igéjére figyelő, az oltár szentségével rendszeresen élő és azt megbecsülő közösség,

— a praxis pietatist a hétköznapokban is megélő közösség,

— missziói és befogadó közösség,

— nem kiszolgálást igénylő, hanem tagjaiban élő és szolgáló közösség,

— áldozatkész közösség.

Jó reménységben vagyok afelől, hogy ezekkel a sorokkal megrajzoltuk a 100. születésnapján Istennek hálát adó Tatai Evangélikus Egyházközség portréját is. Adja Isten, hogy így legyen! Isten békessége, amely minden értelmet meghalad, őrizze meg szíveteket és gondolataitokat Krisztus Jézusban! Ámen.

Erős vár a mi Istenünk!

Budapest, 2026. szeptember 7.

Ittzés János
ny. püspök

*****

Havasi Bálint László a tatai Szent Kereszt plébániatemplom pélébánosa ezt írta:

Kedves nagytiszteletű Lelkész úr, tisztelt Presbitérium!

Szeretném megköszönni a gyülekezetük fennállásának centenáriumi ünnepségére küldött meghívót.

Mivel ugyanebben az időpontban a tatai Szent Kereszt plébánia templomban vasárnapi szentmise lesz, személyesen nem tudok jelen lenni, de testvéri szeretettel küldöm köszöntésemet az ünnep minden résztvevőjének.Isten áldása kísérje közösségüket, hallgassa meg imádságaikat és töltse be a neki szentelt kistemplomukat, hogy az mindig az imádság háza lehessen és megvalósuljon Urunk Jézus vágya, hogy „mindnyájan eggyé legyenek." Jn 17,21.

Havasi Bálint László
plébános

A Joensuu-Pielisensuu-i testvérgyülekezetünkből Tiina Wiberg „kirkkoherra" igazgató lelkész ezt írta:

Tisztelt Frankó Mátyás Lelkész Úr!

Hálát adunk Istennek az elmúlt évtizedekért és hűségéért, amellyel nemzedékről nemzedékre hordozta a tatai gyülekezetet.

„Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz." Zsidókhoz írt levél 13,8

Nagy öröm számunkra a tatai és a pielisensuui gyülekezet közötti testvérkapcsolat és barátság. Szívből gratulálunk a tatai gyülekezetnek fennállása 100. évfordulója alkalmából, és Isten gazdag áldását kívánjuk mindnyájatoknak!

A Pielisensuui Gyülekezet

*****

Paula és Jussi Sainio ezt írták Joensuuból: *Szívből gratulálunk és Isten áldását kívánunk Nektek!*

*****

Baráti köszöntés érkezett *Dr. Pintér Gábor* érsektől, Új-Zéland és Óceánia apostoli nunciusától:

Kedves Matyi! Sajnos szeptember 13-án nem tudok fizikailag jelen lenni a nagyszerű ünnepségen, amikor megemlékeztek a Közösség alapításának 100. évfordulójáról, de már hetek óta imádkozom azért, hogy a lelkes és odaadó előkészület eredményezzen egy gyönyörű és felejthetetlen ceremóniát - nemcsak külsőségekben, hanem lelkiekben is. Gondolatban és imáimban ott leszek veletek!!! Szeretettel: Gábor

*****

Számos köszöntő emailt kaptam mindenféle kommunikációs csatornán keresztül: Kettőt ezek közül most megemlítek, *Éles Gabriellát az ORTT volt főosztályvezetőjét* és *Dr. Marosi László* karmester-zenetörténész barátunkat az USA-ból, az orlandói egyetemről. Mindketten jókívánságaikat és Isten áldását kívánták gyülekezetünkre.

Végszó helyett...

Közgyűlésünk végén – miután Széles Anikó gyülekezeti felügyelő testvérünk azt levezette – megkaptam a zárszó lehetőségét.

Köszönő gondolataimat a meghívóra kiírt igével *„a növekedést az Isten adta...“* 1Kor 3,6c, de *a gyarapodást a gyülekezetünk Krisztust és egyházunkat szerető és a mindenkori lelkészt áldozatkészen segítő tagjai valósították meg!* Ezt Isten előtti hálával »Soli Deo Glória!« mindenkinek köszöntem és kértem Mennyei Atyánkat, hogy áldás íveljen át generációkon át a testvérek odaadó hűségéért!

Ezt követően megköszöntem *Szemerei püspök* urunk szolgálatát és gyülekezetünk nevében megajándékoztuk centenáriumi emlékérmünkkel. *Varga István* 'templomépítő' presbiter testvérünk az ünneplő Gyülekezetünket egy, a tatai kálváriát ábrázoló nagyméretű fotóval ajándékozta meg, melynek kicsinyített mását elöljáróink is megkapták.

Ezután a templomkertben ünnepi agapét tartottunk, melynek finomságait a *Marthe Gasztroműhely* szolgáltatta, melynek ügyvezetője *Beigelbeck Dávid*, egykori konfirmandusom, akire mindannyian büszkék vagyunk!

Sajnos sokan a szeretetvendégségen már nem tudtak részt venni, de akik maradni tudtak, azok délutánba-hajlóan – gyönyörű idővel ajándékozott meg minket a Jóisten(!); másnap már megérkezett a bőséges eső – lehetőséget adtak egymásnak a testvéri beszélgetésre, az emlékek felidézésére.

Sok testvér munkájának köszönhetően jöhetett létre ez az ünnepség. Most neveket kellene hosszan sorolnom, akik idejükkel, adományaikkal járultak hozzá ehhez a nem mindennapi, felejthetetlen ünnepnaphoz. Áldozatos hozzáállásukat – ezúton is – Gyülekezetünk Vezetősége és a Presbitériumunk nevében is hálásan köszönöm!

frankom

Ábrahám Ágnes Barbara

Hit, hűség, humor...

A tatai gyülekezet történetéről Franko Mátyás, a helyi Evangélikus Egyházközség lelkipásztora részletesen írt a Lutherrózsa idei nyári számában. (A **Lutherrózsa** az evangélikus közösség hírlevele. Hírlevél indítására először 1988-ban került sor, a Lutherrózsát 1992 adventjében alapította, és írja-szerkeszti mind a mai napig *Franko Mátyás*.) A hírlevél cikkéből többek között kiderül, hogy a 19. század végén a szendi anyaegyháznak 360 tagja volt, 9 szórványban 170 evangélikus élt – a legtöbben Tatán, mintegy 90 fő. Ez egy évtized után már 300-ra emelkedett. Jóllehet *Szendhez* tartozott szórványként *Kocs, Ó-Szőny, Dunaalmás, Nagyigmánd, Kisigmánd, Vértesszőlős, Szomód, Ete, Csép, Kömlőd, Szentmihály,* de a leggondozottabb, a létszámban legerősebb *Tata* volt. A tatai evangélikusok életében 1910 fordulópontot jelentett. Akkor helyezték át tatai szolgálatra Jakus Imre állami tanítót és ágostai hitvallású evangélikus hitoktatót, akit 1911-ben hitoktató-gondnoknak választottak meg, s „ki lankadatlan szorgalommal fog hozzá az evangélikus hívek újbóli megkereséséhez is."

1924-ben, a *Dr. Kovács Sándor* egyetemi tanár és missziói lelkész indítványára *Szend* községben tartott egyházmegyei közgyűlésen *„Tata- és Tóváros fiókegyház az anyaegyházának, Szendnek és annak lelkészének a beleegyezését kérte, hogy az eddigi kötelékből kiválhasson és Komárom-Újváros, Esztergom fiókegyházakkal, valamint a környező falvakkal és bányatelepekkel együtt ún. missziós egyházat alapíthasson."* A közgyűlés határozatilag kimondta, hogy *„Szend mint anyaegyházközség és ennek lelkésze is beleegyezésüket adják a kiváláshoz, s a megalakuló missziós egyház működésére Isten gazdag áldását kívánják."* Az egyházközség vezetését *Dr. Kovács Sándor* egyetemi tanár végezte, az istentiszteleteket eleinte a *Református Templomban* tartották, később a tóvárosi állami iskolában. 1925-ben egyházközségi felügyelővé választották *Dr. Teutsch József* tóvárosi gyógyszerészt, akinek lelkes munkálkodásához fűződik a helyi evangélikus egyházi élet komoly megindulása is. Addig mintegy 180 evangélikust tartottak nyilván, de rövid időn belül a vezetésével dolgozó *„Evangélikust keresek!"* mozgalom mentő-kereső tevékenysége következtében ez a szám mintegy 480-ra nőtt. 1926-ban a közösség elnyerte az önálló egyházközségi rangot, s 1927 tavaszán a Tatatóvárosi Evangélikus Egyházközség *dr. Teutsch József* felügyelő kezdeményezésére elhatározta, hogy imaházat épít, melyet még év végén fel is szenteltek. Az épület oldalán sokáig az „Evangélikus imaház" felirat volt látható, ami az után módosult templomra, hogy 2000. december 17-én felszentelték a tornyot és a harangot. A Franko Mátyás szerkesztésében megjelent, *„A Tata-Tóvárosi Evangélikus Gyülekezet története"* című könyvben a lelkipásztor a következőképpen írt templomukról: *„Barátságos, átlátható és családias, ahol átélhető az elrejtettség, a biztonság. Az igehirdető is az ilyen emberléptékű templomot szereti, ahol a szószékéről láthatja az arcok rezdülését, a szemek villanását, és érzi azt a szakrális feszültséget is, amit lelkész és gyülekezet között a hirdetett Ige teremt, melyben a Szentlélek szelíden hívogat."*

Az evangelikus.hu weboldalon idén februárban jelent meg egy írás, melyben *Franko Mátyás* a templom berendezésének nem mindennapi történetéről a következőképpen nyilatkozott: – *„A templomosodásunkhoz tartozik az is, hogy a korábbi székeket padokra cseréltük, amelyek a magyar történelem egy részét is magukban hordozzák. Egy évfolyam-találkozón Ócsai Zoltán mostani pécsi – akkor még váraljai – lelkész mondta, hogy az üresen maradt gerényesi sváb templomot megvásárolták bontási anyagként. A történethez hozzátartozik, hogy bár a Volksbundba beléptetett svábok nem szimpatizáltak a nemzetiszocialista eszmével, egyáltalán a tagok bármilyen politikai motivációja igen csekély volt, a második világháború után a kollektív bűnösség elve alapján a falu lakosságát nagyrészt kitelepítették. Az így használaton kívül került, enyészetnek indult templom padjai kerültek hozzánk, miután jeleztem Zolinak, hogy nagy szükségünk lenne ezekre, mert nekünk csak székeink vannak."*

Az orgonának is van története: *„Kondor Péternél – abban az időben még békéscsabai esperes-lelkész volt – érdeklődtem, hogy nem tud-e valahol használt orgonasípokról, amiket megvehetnénk, mire azt válaszolta, hogy tudomása szerint Tamásiban vannak megvásárolható sípok. Ezekről aztán kiderült, hogy éppen a szomszédunkból, Tatabányáról kerültek oda. Miután megvettük, a Tatabányáról Tatára költözött híveknek mondtam is tréfásan, hogy még az orgona sípjai is követték őket ide, a templomunkba".*

A tatai gyülekezet mögött álló *100 év történetének főhősei maguk a gyülekezet tagjai,* akik évről-évre hittel és elkötelezetten építették, erősítették közösségüket. Nekik köszönhető, hogy a gyülekezet mind a mai napig családias, összetartó egység, amelyet mély emberi kapcsolatok jellemeznek, és amely hűséges gyökereihez. Ezt erősítette az is, amikor 2024-ben *Szarka István*, a Fejér-Komáromi Evangélikus egyházmegye esperese felszentelte a *Dr. Nagy István*, az 1993-ban elhunyt teológiai professzor, a gyülekezetben 1963. és 1988. között szolgáló lelkész tiszteletére állított emléktáblát a templom falán.

Dr. Nagy István 1933. április 11-én született *Celldömölkön*, egy nyolcgyerekes család legkisebbjeként. Életének meghatározó eseménye volt, amikor 17 évesen súlyos tüdőgyulladást kapott, s megfelelő gyógyszer híján tüdejének egy részét el kellett távolítani. A műtét után úgy döntött, tartozik Istennek azzal, hogy teológiát tanul, és a lelkészi hivatást választja. 1963-ban került Tatára. Gyakorlati teológiából doktorált, gyülekezeti munkája mellett esperesi tisztséget viselt több cikluson át, különböző egyházkormányzati funkciókat is betöltött, és előadott a *Teológiai Akadémián*. Mint a Westfáliai Tartományi Egyház magyarországi kontaktja, sokat segített az egyházmegye parókiáinak, templomainak renoválásában, s az ifjúsági munka fővédnöke is volt.

A Tatán szolgáló lelkészek sorában egyébként a 16. században *Huszár Gál* (1563) és *Schubert János* (1580-?), majd a múlt századtól *D. Kovács Sándor* egyetemi tanár, missziói lelkész (1924–1926), *Fadgyas Aladár* komáromi lelkész (1928–1945),

Tarjáni Gyula és időnként *Túrmezei Sándor* Tatabányáról (1946–1948), *Garamy Lajos* Tatabányáról (1948–1949), *Zsemberoszky János* Tatabányáról (1949–1950), *Plachy Lajos* (1950–1963), *dr. Nagy István* (1963–1987) és *Franko Mátyás* (1988-tól megbízott teológus, 1989-től lelkész) neve található.

A tatai közösség 100 esztendeje bőven tartogatott kihívásokat. A kezdetekben, az egymásra találás öröme után a legnagyobb nehézséget az okozta a gazdasági problémák mellett, hogy az evangélikus egyház is komoly veszteséget élt meg a trianoni döntés nyomán, hiszen a gyülekezeti tagok kevesebb, mint a harmada maradt az anyaországban. A gyülekezeten belüli megértés, a türelem és a közösség megtartó ereje elengedhetetlen a belső egység megőrzéséhez, s ez az egység töretlen maradt az elmúlt tíz évtized során.

Franko Mátyás 1988. óta szolgálja a helyi közösséget, melynek történetét az utóbbi, közel 40 évben átszőtték a közös kirándulások, a nemzetközi, testvérgyülekezeti kapcsolatok erősítése, hittan táborok, gyermekprogramok, a kistemplommá válás és számos felújítási munka is. 2019-ben *Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete* Tata Város *Mátyás Király Díja* kitüntetésben részesítette Franko Mátyást több évtizedes kiemelkedő gyülekezetépítő, szellemi, lelki közösségformáló tevékenységének elismeréseképpen. Munkájában társa, szövetségese, a felesége *Dr. Nagy Erzsébet* (Dr. Nagy István teológiai professzor lánya), a gyülekezet kántora, akinek a lelkész külön fejezetet szánt a gyülekezet történetéről szóló 2019-es könyvében *„A papnéság intézete”* címmel. Ebben a Mátyás Király Díjjal kapcsolatban úgy fogalmaz: *– Valójában ez a kitüntetés a papcsaládnak, s mindenekelőtt a lelkész feleségének, azaz 'Bettikém'nek szól. Hiszen az ő hihetetlen időmenedzsmentjének volt köszönhető, hogy időben az asztalra kerültek a finomabbnál finomabb maga főzte-sütötte ételek, hogy az oltárt mindig virágköltemények díszítették és díszítik, s hogy mindig új előjátékok vezetik fel istentiszteleti énekeinket. Feleségem, aki orvosi hivatása mellett évtizedek óta önkéntes, okleveles kántorként vasárnapról-vasárnapra ott ül az orgonánál, s a három gyermekünk nevelésének minden terhét hordozta, lelkészfeleség is, a szó legnemesebb értelmében.*

Városunk *Képviselő-testülete* 2025-ben a *Tata Városáért* kitüntetés arany fokozatát adományozta *Dr. Nagy Erzsébet*nek. A tatai orvos, az evangélikus gyülekezet kántora, több évtizedes, példamutató munkájáért, a hitéletben betöltött kiemelkedő, odaadó liturgikus zenei szolgálatáért, városunk szellemi és erkölcsi értékeinek gazdagításáért, valamint elhivatott testi, lelki gyógyító tevékenysége elismeréseképpen részesült a kitüntetésben.

„A lelkészi szolgálatban kulcsfontosságú a belső elhivatottság és az autentikus életvitel; a lelkész nemcsak a szavaival,

hanem az életével is prédikál. A szolgálat nem egyéni teljesítmény, inkább közösségi feladat, amelyben a család és a házastárs támogató jelenléte meghatározó” – vallja Franko Mátyás, aki a 100 éves jubileum tiszteletére szervezett istentisztelet előtt pár nappal adott interjújában kiemelte azt is, hogy egy közösség fennmaradásában a szónak és a nyelvi kifejezésmódnak kiemelkedő szerepe van, hiszen a pontosan megformált, józan és szeretetteljes igehirdetés képes megszólítani és felemelni az embereket: *„… a szónak óriási hatalma van, és tényleg emel a szó, de sújthat is, s akár még életfordító ereje is lehet egy szónak…”*

A tatai evangélikus gyülekezet vezetője jövőre lesz 65 éves, és tervei szerint még folytatja szolgálatát, amíg ereje engedi azt. S hogy hogyan látja a múltat és a jövőt, az elődök és a következő generáció kapcsolatát, a hit életeket vezető erejét, azt a centenárium kapcsán vele készített beszélgetésben a következőképpen fogalmazta meg: *– Az én avatási igém a 2 Timótheus 1. fejezetének 7. verséből származik – „Nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erőnek, a szeretetnek és a józan észnek a lelkét.” Erő, szeretet, józanság. Mindegy, hogy melyik hiányzik belőle, mert az akkor már nem jó kereszténység. Nekem ez a kedvenc igém, és én azt szoktam mondani, hogy a kereszténységnek a legnagyobb evangéliuma, az a normalitás, vagyis minden, ami az életet táplálja, mert a legszentebb dolog az élet. A normalitás tehát a legnagyobb evangélium, amiben benne van a józan ész is. Persze sokszor szívvel döntünk, de az észnek is van beleszólása, és ezeknek valahogyan összhangba kell kerülniük. A normalitás az, ami emel, ami növel, ami szépít, ami épít, ami hozzáad, nem pedig elvesz….*

A Biblia tulajdonképpen azzal kezdődik, hogy elválasztja a Jóisten a sötétséget a világosságtól, tehát van egy választás, egy döntés, és én úgy szoktam mondani, hogy a megtérés, az egy vonal…fent van a fény, alul a sötétség, fent van az élet, alul a vegetáció. Tehát amikor én úgymond megtérek, akkor tulajdonképpen van egy döntésem, és ez azt jelenti, hogy innentől kezdve én már tudom azt, hogy mi az, ami jó. És nem azért vagyok jó, és nem azért nem lopom meg a barátomat, mert félek, hogy „Isten ad a hátamra kettőt”, hanem azért, mert ez a belső igényem. Ez a katartikus az egészben, hogyha eljutok oda, hogy ez a belső igényem. Luther mondja, hogy nem vagyok szolgája senkinek, szolgája vagyok mindenkinek. Tehát úgy szolgálok, csupa nagybetűvel, hogy ez a saját belső igényemből fakad. Ez ad egy folytonosságot is, s a hagyományok, a gyökerek és az egyháztörténet tisztelete mellett a személyes, emberközeli hangvétel és a humor biztosítja az igazi kapcsolatot a gyülekezeti tagokkal. Hiszen a lényeg a három „H”- Hit, Hűség és Humor.

A 100 éves jubileum alkalmából szívből gratulálunk a Tatai Gyülekezetnek, és kívánunk még sokszor 100 évet egészségben, inspirációban, hittel, hűséggel és humorral!

Megjelent: **https://tata.hu/hit-huseg-es-humor-100-eves-a-tatai-evangelikus-gyulekezet/** oldalon.

Jakus Sándor emlékkiállítás

Reformáció havában – október 31-én a lutheri reformáció 509. jubileumát ünnepelhetjük(!) – egy nagyon szép kiállításnak adott otthont a Tatai Református Gimnázium. Evangélikus identitásunk fontos része volt mindig a kultúra iránti elkötelezettség, hiszen az kiváló lehetőséget teremtett a közösségi élet megerősítésére és nyitottságot adott minden értékteremtő ügy támogatására – egyház falain kívül is. Az életműkiállításra a család több mint ötven alkotást választott ki, mely munkákat Kövesdi Mónika művészettörténész mutatott be és méltatott.

A tárlatot a Református Gimnázium MIND Galériájában tekinthetik meg az érdeklődők.

Klasszikus képzőművészeti kiállítás fogadja az aulába lépő diákokat, pontosan olymódon, ahogyan *Kálmán Attila* igazgató úr megálmodta a gimnázium MIND galériáját. A falakon mutatós képeket látunk, rajzokat, festményeket, több technikában, több témában. Ámde nem egyszerűen képkiállítás ez, hanem egy élet foglalata. Egy élet látható itt, a művészettel eljegyzett, képekbe kódolt, képekben megőrzött élet.

Talán meglepő, hogy az alkotó, a 120 évvel ezelőtt született *Jakus Sándor* nem volt festőművész. Civil volt, pékmester, a családi vállalkozásként működtetett malom és pékség örököse és városnyosa, amelyből természetesen őt is kiforgatta 1948-50-ben az államosítás. Ő a szakmában maradt, és szakmájának becsületes, elismert, köztiszteletben álló mestere volt és maradt egész életében, bár nem igazán erre vágyott, tanító akart lenni, és legfőképpen művész, ha nem is független. A kiállítás erről szól.

Képzeljük magunk elé alakját, amint a nehéz napi munka után maga elé teszi a tiszta fehér lapot, és rajzolni, festeni kezd. A biztos menedéket a szabadiskolák jelentették számára. Eljárt a tatai Kerti Károlyféle szakkörbe, a tatabányai *Krajcsirovits Henrik* vezette *Bányász Képzőművész Körbe*, nyaranta részt vett a *Kóthay Ernő* szervezte művésztelepeken,ezeken az esték/délutánokon, ezekben az időszakokban zavartalanul tudott alkotni, ekkor vonulhatott vissza a művészet nyújtotta menedékbe.

Valójában autodidakta volt, életrajzai nem tüntetnek fel kitüntetett mesternevet, akihez ragaszkodott volna, akinek útmutatásai szerint képezte volna magát. *Kerti Károly* hatása mutatkozik erőteljesebben,de ebben az esetben is úgy érezzük, mintha ki akarta volna próbálni magát Kerti új formanyelvét használva, bizonyítva, hogy azt a technikát, azt az ábrázolásmódot is megtudja csinálni.

Valóban, egész életében bizonyítani akart. Már egészen korán, kiállítói tevékenységének és kiállítási sikereinek köszönhetően tagjai sorába választotta a jegyzett művészeket tömörítő *Képzőművészeti Alap* (akkor még Szabad Szervezet néven), majd később a tagságát megszüntették. Ez örök tüske maradhatott a szívében, és mintha a szüntelen alkotómunkával, a különböző grafikai és festési technikák kigyakorlásával erre akart volna rácáfolni.

Amint látjuk a képeken is, rajztudása magas szintű volt, erről árulkodnak portrérajzai, ahol érzékelhetővé válik a modell karaktere; csendéletei, ahol a formák rajza, rövidülése hibátlan; utcaképei, ahol a perspektíva kifogástalan ábrázolására nyílik mód. Közben használ tust, tollat, krétát, grafitot. A hatvanas/hetvenes évek a magyar grafika virágkora. Nemcsak a rajz, de a sokszorosított grafika is virágzott, annak új, a formákat, a konstrukciót hangsúlyozó területei hódítottak teret: a linómetszet és a papírmetszet.

Jakus Sándor a tatai és a tatabányai szakkörben ismerkedett meg ezekkel a technikákkal,és amint e tárlaton is látjuk, nagyszerű képeket készített e téren is. Kiállítási sikerei,elismerései az országos kiállításokon jórészt ezeknek a sokszorosított lapoknak köszönhetők. A kiállítás grafikai anyaga sokrétű, szerepelnek konstruktív, sőt nagyon modern formanyelvű metszetek, és burjánzó, dekoratív felületet eredményező, szimbolikus üzenetet hordozó linók.

Önálló művei – vagyis azok a munkák, amelyeket a szakkör présgépe, és a szakköri beállítások nélkül készített, állványa előtt ülve a tatai utcán, a soproni művésztelepek alkalmával, vagy svájci utazásai során – jobbára tájképek, városképek, utcaképek. Itt a választott technikát is szabadabban kezelte, egy önálló, saját technikát dolgozott ki,melyben az akvarell, a színes kréta adta az alapot, és a tussal húzott vonal adta a horizont hangsúlyát. Ez volt az általa kialakított vegyes technika, amely igen mutatós megoldásokat eredményezett – a folyosón és itt az aulában is láthatók ezek a képek. A technikát jobbára a svájci tájak megörökítése során használta. Emellett a pasztell, akvarell és kréta színeivel megrajzolt városképek, a szülőváros, a kedves, őt rendszeresen visszaváró *Sopron* részletei köszönnek be a tárlat anyagában.

A tavalyi év során rendeztünk a tatai vármúzeumban egy kiállítást az 1960-as/1970-es évek művészetéről, Hűvös évtizedek címmel. A művészek, akik ebben az időszakban, a hallgatás, a lassan olvadó félelem, és az épphogy megjelenő, „Tűrt" modernitás időszakában karakteresen működtek városunkban: *Kerti Károly, Dobroszláv Lajos, KóthayErnő* és *Jakus Sándor* voltak. Róluk szólt a kiállítás, amely – ahogyan ez később kiderült -a 70-es években rendezett tárlatok remakeje lett, merthogy annak idején több alkalommal is épp ebben a felállásban mutatkozott be a négy művész közös tárlaton.

Nem véletlenül állítottak ki együtt, valóban a maguk korának számon tartott művészeiként a kor jellegzetes tükörképét így együtt mutatták fel. *Kerti* a modern grafika és a 20. századi magyar rajzművészet közvetítője volt, *Dobroszláv* a klasszikus, nagybányai hagyományt képviselte, *Kóthay* kolorizmusa ismét a modernizmus formanyelvén szólalt meg, míg Jakus a rendszeres akadémiai tanulmányok híján is megbecsült művész, egy mindent kipróbáló, minden irányt integráló, kitartó alkotó, s akárcsak a többiek, a művészet megszállottja volt.

A művészek közé vágyott tartozni, és bele is tartozott ebbe a körbe,erről éppen az említett kiállítások tanúskodnak. Ugyanakkor, míg a többiek művészként – ha nem is független művészként – próbáltak boldogulni, *Jakus Sándor* az amatőr alkotók kitartó, küzdelmes útját járva, a napi munka mellett építette életművét, dolgozott folyamatosan a tájképeken, és egyéb, szívéhez közel álló, elébe kerülő témákon, s hagyott hátra ily módon egy kerek életművet, amelyet minden korábbi kiállításnál nagyobb teljességben tudunk ezúttal, őrá emlékezve bemutatni. *(km)*

Az üvegfestészet a képzőművészet egyik különleges ága, amelyben az alkotó nem csupán színekkel és formákkal dolgozik, hanem magával a fénnyel is. *Lepenye Gerda Angyalka* **tervezőgrafikus –** *Jakus Sándor* **gyülekezetünk egykori oszlopos tagjának dédunokája – Gyülekezetünk fennállásának 100. évfordulójára üvegfestésével gazdagította templomterünk szimbólumait. Ezzel kapcsolatban tettem fel néhány kérdést.**

Honnan jött az ötlet, a sugalmazás és hogyan valósult meg?

Mikor nagymamám felvetette az ötletet, hogy jó lenne a 100 éves évfordulóra, erre a jeles eseményre megszépíteni a templomablakokat, rögtön fellelkesültem. Talán nem meglepő, hogy a nagyi rám gondolt, mint az elképzelés megvalósítójára, de ezúton is köszönöm a bizalmat Mátyásnak is, aki végül lehetővé tette a festmények megszületését.

A felkerülendő motívumok megbeszélése után jöhetett is a kivitelezés, mely felvázolásból, kontúrozásból és festésből állt. A folyamat technikai részéből a nagymamám és a nagypapám is bőven kivette a részét, ezúton is hálásan köszönöm nekik a segítséget.

Volt-e valamilyen technikai kihívás, ami plusz feladatot jelentett?

Természetesen rengeteg kihívás adódott, hiszen nem vagyok jártas ebben a technikában. Azt nem mondanám, hogy plusz feladat keletkezett volna, inkább mindent a szokásosnál is körültekintőbben kellett végrehajtani. A megfelelő festékek kiválasztásától a minta felnagyításáig szinte minden lépés új volt számomra.

Ennek ellenére nagyon izgalmas volt kísérletezni a különböző módszerekkel, színkeveréssel, festési technikákkal. Természetesen van, amit a projekt végeztével és az ezalatt szerzett tapasztalataim alapján már máshogy csinálnék, de összességében elégedett vagyok a végeredménnyel.

A visszajelzések alapján a gyülekezet tagjainak is elnyerte a tetszését. Ennek örülök a legjobban, hiszen így talán ezek a festett üvegablakok boldogságot csempészhetnek a templomba térők lelkébe.

Milyen érzésekkel jöttél el a kiállításmegnyitóról?

Megtisztelve érzem magam, hogy olyan felmenővel rendelkezhetek, mint a dédpapám, akit nagyon sokan szerettek, ismerték őt és elismerték. Mind az életében, mind halála után is, úgyhogy ez nagy megtiszteltetés és mindig örömmel gondolok rá.

Kedvenceim a személyes kötődésű képek, a családi arcképek. Én is nagyon szeretek portrékat rajzolni, úgyhogy ezeket mindig szívesen tanulmányozom, mert általuk sokat fejlődhetek.

Emlékező gondolatok...

Tanczerné Jakus Emőkét a kiállítás megnyitója után megkértem, hogy néhány gondolatban emlékezzen vissza édesapjára, gyülekezetünk egykori hűséges gondnokára és kántorára.

Jakus Sándor hatévesen már rajzolt és ez egész életében így volt. Sajnos, sok oka volt annak, hogy nem tudott művészeti iskolában tanulni. Ennek ellenére egész életében alkotott, képzőművészeti szakkörökbe járt, Tatán Kerti Károlyhoz, Tatabányán Krajcsirovits Henrikhez. Baráti kapcsolatot ápolt mestereivel és művésztársaival, többek között Dobroszláv Lajossal, Kóthay Ernővel és az akkori kortársakkal. Az ő éltető eleme az alkotás volt. Nem lehetett olyan érzelem, amelyet nem ecsetel vagy ceruzával dolgozott volna fel.

Egy alkalommal legkisebb lánya súlyos betegségét is egy képben örökítette meg. Ennél jobban semmivel nem fejezhette volna ki gyermeke iránt érzett aggodalmát, fájdalmát, szeretetét.

A művészet segítette érgörcse után is, amikor lemerevedett keze akaratereje és a Jóisten segítségével újra alkothatott és újabb képek születtek.

Legközelebb már sajnos, erősebb volt a kór és legyőzte őt. Művei azonban itt maradtak és nemcsak Tatán, hanem a nagyvilágban számtalan helyen hirdetik munkásságát, hiszen eljutottak Egyiptomba, Izraelbe, Svédországba, Finnországba, Németországba, Ausztriába, Svájcba, Liechtensteinbe, Amerikába és még ki tudja hova...

Sok helyi, megyei és országos kiállításon is részt vett, de még a drezdai Albertinumban is bemutatták négy alkotását.

Halála után is voltak kiállításai, 1989-ben a Helyőrségi Klubban, 2011-ben a Református Gimnáziumban, 2025-ben a Tatai Várban „Hűvös évtizedek” címmel kortársaival közös kiállítás és nagyon örülünk, hogy most, születésének 120. évfordulóján ismét a Református Gimnáziumban mutathatjuk be alkotásait.

Én lettem édesapám hagyatékának őrzője, gondozója. A legkisebbnek jutott a legnagyobb, de egyúttal legszebb feladat. Ez nagy öröm, de egyúttal óriási felelősség is. Igyekszem a legjobb tudásom szerint kezelni ezt a hagyatékot. Ebben nagy segítségem a férjem, aki ennek a kiállításnak a megrendezését is kezdeményezte. Köszönöm szépen!

Hiszem és érzem, hogy édesapám és az ikertestvérem, a két Jakus Sándor velünk voltak a kiállításon, ahogyan előrement családtagjaink is.

Ünneplő gyülekezet, kedves Feri és Emőke!

Ötven év. Fél évszázad. Ha belegondolunk ebbe az időtávba, önmagában is tiszteletet parancsol. De amiért ma itt megálltok – nem a szerény oltárunk, nem a gyülekezet előtt, hanem a Gondviselő Isten előtt – az nem csak az évek száma miatt van, hanem az egymást hordozó hűség és szeretet miatt is van, amellyel ezt az ötven évet megtöltöttétek.

A Szentírásban, a Prédikátor könyvében ezt olvassuk: *„Hármas kötél nem szakad el egyhamar.”* (Préd 4,12). Amikor ötven évvel ezelőtt oltár elé álltatok, és kimondtátok a boldogító igent, nemcsak egymásnak tettetek ígéretet. Isten előtt köteleztétek el magatokat, és Őt hívtátok meg a házasságotokba harmadikként.

Ma, amikor rátok nézünk, láthatjuk, hogy ez a hármas kötél – Ferenc, Emőke és a Jóisten – elszakíthatatlannak bizonyult. Az 50. éves házasságot aranylakodalomnak nevezi a népi bölcsesség. Az arany értéket jelent, de egyben az örökkévalóság és az örök értékek szimbóluma is, mert a házasság ugyanis nemcsak testi közösség, hanem lelki közösség, életközösség és sorsközösség, szeretetközösség és imaközösség is. Az elmúlt évtizedekben bőséggel megtapasztaltátok a JóIsten gondviselését, vagyis áldását.

Az aranylakodalom nem azt jelenti, hogy az elmúlt ötven évben soha nem voltak viharok vagy nehézségek. A keresztény házasság nem a problémák hiánya, hanem Krisztus jelenléte a viharban. Ti megmutattátok, hogyan kell a nehéz napokon a hit pajzsával és az imádság erejével átkelni. Megmutattátok, mit jelent a gyakorlatban Pál apostol szeretethimnusza: a szeretet mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.

Példaképek vagytok a gyermekeitek, az unokáitok számára. Ebben a gyorsan változó világban, ahol a hűség sokszor háttérbe szorul, Isten kegyelméből ti sziklaként álltok. A ti életetek élő bizonyság-

„A hármas fonál nem szakad el egyhamar.”

(Préd 4,12)

Augusztus 9-én a Tanczer-házaspár házasságkötésük 50. jubileumáért a vasárnapi istentiszteleti keretében adtak hálát. Ennek a megható alkalomnak egy áhitattal én is részese lehettem, amit most megosztunk a Lutherrózsa olvasóival is.

tétel arról, hogy Isten terve a házassággal ma is élő, működő és áldott valóság.

Ha két ember, egy akarattal Istennel közösségben, ahogyan a teológusok szokták mondani Isten előtt (coram Deo) élik át, élik meg életüket, akkor részesülnek a legnagyobban: Isten szentségében. Mi evangélikusok azt valljuk, hogy szent az, ami Istené, szent az, ami bizonyságot tesz a JóIsten szeretet-rendjéről.

A Teremtő Isten egész életre szóló kapcsolatként tervezte a házasságot, - annak esetleges megromlásáért egyedül az embert terheli a felelősség. A házasság tehát azért szent, mert isteni renden alapul, mert Istentől jön.

Ez a mai ünnepi alkalom bizonyságtétel a részetekről, hogy megtapasztaltátok az ÚRIsten jóságát és kegyelméből hűségben éltétek meg házasságotokat, azt a házasságot, ami (Pál apostol szerint) felettébb nagy titok... de ugyanezt mondja Pál Krisztus szeretetéről, és magáról az Egyházról is.

A Biblia, hogy egészen szemléletessé tegye az ember Istenhez való viszonyát, ezért a házasságot, mint képet hívja segítségül, hogy Isten-ember-kapcsolatunkat még inkább elfogadjuk...

Megérteni teljesen úgy sem tudjuk, de ettől függetlenül teljes szívből hálát tudunk adni azért, hogy részesei lehetünk ennek az isteni kiváltságnak, hogy földi vándorutunkat úgy teljesíthetjük, hogy választott/nekünk rendelt társunk kezét mindvégig foghatjuk.

Az ige, amit erre mai ünnepre választottam arról szól, hogy a hívő ember, amikor hűséget fogad párjának, akkor egyben Istennel is szövetséget köt s, ez a fonál – más fordításban kötél – elszakíthatatlan, mert Isten maga fonódik bele az életünkbe, amiért nem lehetünk eléggé hálásak, hogy ennek a csodának részesei lehetünk...

Kedves Feri és Emőke!

A Ti életetekben is benne vannak katolikus és evangélikus ősök féltő szeretete, imádsága, jóakarása és küzdelmei és persze vágyai és álmai is, ahogyan mindannyiunk gyermekében és unokáink, és azok unokáinak az életében is benne vannak a mi reménységeink, életes izgalmaink és szeretetünk...

Minderre Jézus Krisztus Urunk tanítása hívja fel a figyelmet, melynek hitelesítéséért életét adta egészen a kereszthaláláig, s isteni hatalmával megpecsételte a feltámadás titka által.

Ezért az isteni szeretetért és az elmúlt évtizedekben megtapasztalt áldásokért adjatok hálát minden nap, hiszen az ÚR-Isten a bölcsességét ugyan sokaknak kínálja fel elhívásként, de csak kevesen vannak a választottak, akik meg is értik, mi az ÚR akarata, s aszerint is élik nekikrendelt napjaikat, éveiket, évtizedeiket.

Ehhez kérjük az ÚR áldását – imádkozzunk!

Hálát adunk néked, Urunk, mindazért a jóért, amelyet rajtunk cselekedtél. Te áldottad meg munkánkat, és te adtál nékünk mindennapi kenyeret, te tettél ránk keresztet, hogy megalázkodjunk előtted, és te adtál nekünk örömöt, hogy magasztaljunk téged. Bizony, kisebbek vagyunk minden jótéteményednél. Áldott legyen érte a te neved örökké! kérünk, Atyánk, áldj meg minket ezután is. Adj erőt a szenvedésben, és üdíts fel minket békességeddel. készíts fel szentlelkeddel utolsó óránkra, hogy megbékélten térhessünk örök országodba, és a megdicsőültek seregében színről színre láthassunk téged, a mi Urunk Jézus krisztus által. Ámen.

Végezetül fogadjátok az ÚR áldását!

A mindenható Isten, aki végtelen irgalmával hordozott mindeddig titeket, oltalmazzon és áldjon meg ezután is! Adja néktek szentlelkét, hogy az ő gyermekeiként szeretetben, békességben és boldogságban éljetek, a hitben megálljatok, egykor pedig elvegyétek az örök élet koronáját, az Úr Jézus krisztus által! Ámen.

Döntések, hithűség és gyümölcsök

300 éves a Bakonycsernyei Gyülekezet

Ki azért, mert kapcsolódása van oda, ki azért, mert még soha nem járt egyházmegyénk egyik legjelentősebb gyülekezetében, ki azért, mert az ünnep örömében akart osztozni, de nagy létszámmal (9 fő) képviseltük gyülekezetünket a Bakonycsernyei Egyházközség fennállásának 300. évfordulóját ünneplő Istentiszteleten 2026. október 11-én.

Szép alkalom volt! – hangzott el egymás után többször is búcsúzáskor... *Szemerei János* – a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületünk püspöke – az ünnepi meghívó igéje, János 15,16 alapján prédikált: *„Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendeltelek benneteket, hogy elmenjetek, és gyümölcsöt teremjetek, és hogy gyümölcsötök megmaradjon...”*

Három kulcsgondolatot emelt ki az igéből, melyet összekötött a 300 év történetével. A választásainkról, a hitbéli hűségről és a gyümölcstermésről szólva megerősödhettünk abban, hogyha Isten elhívására változtatunk, akár otthont, akár hazát is, azt Isten megáldja.

Ugyanis megtudhattuk, hogy a megélhetés mellett a vallás szabad gyakorlásának lehetősége volt a legfőbb oka annak, hogy sok szlovák család azt a választást tette, azt a döntést hozta, hogy elhagyja hazáját. 302 évvel ezelőtt Bakonycsernye betelepült főként szlovák evangélikus családokkal.

Ehhez hithűségük is hozzájárult, mert bár országosan még nem, de az ottani földesúr területein szabadon és biztonságban megélhették hitüket. Lelkész nem érkezett velük, de olyan fontosnak tartották, hogy anyanyelvükön hallhassák Isten igéjét és útmutatását, hogy már a következő évben találtak maguknak szlovákul, németül és magyarul beszélő lelkipásztort. Mert a hitük mellett fontos volt számukra a közösségépítés is, és ennek érdekében nem a különbözőségeiket keresték, nem arra figyeltek, hanem arra, ami összeköti őket: a hitük.

Azonnal építettek templomot is – sövényből – majd 240 évvel ezelőtt már a mai kőtemplomot szentelhették fel. Ezt is ünnepeltük a hálaadó Istentiszteleten.

A 300 év alatt végig, és a jelen időben is látszott, látszik a gyülekezet életén ennek a hitnek a gyümölcse. Bakonycsernyén a sok szolgálat mellett most a megújult parókia is mutatja ezt, ami reménységgel tölt el a jövőre, amiért szintén hálát adtunk.

A gyümölcs nem olyan, mint a gabona. Sokkal lassabban hoz termést annál a magvetéstől kezdve. Ez mutatja azt, hogy Isten hosszútávban gondolkodik. Érdemes ezt a szemünk előtt tartani akkor is, amikor nem látunk azonnal eredményt. Viszont azon kell fáradozni, hogy a közösségeinknek gyümölcstermő élete legyen. Hogy az egyház értékei az ige, az ima, az Istennel való kapcsolat átformálják életünket, hogy ez látható legyen rajtunk.

A titok ugyanakkor az Isten hűségében van. Mert nem mi választottuk Őt, hanem Ő választott minket. „Az igazán fontos, hogy Ő szeret bennünket, és a szeretete tart, és az irgalma kísér, adhat új távlatot, adhat megtartatást, és segíthet abban, hogy gyümölcstermő életet éljünk.” – zárta igehirdetését püspök úr.

Az Istentisztelet fényét emelte a *Szlovák Hagyományőrző Együttes* műsora, melyben magyar és szlovák nyelvű dalokat énekeltek, végigkísérve velük az emberi élet legfőbb állomásait.

Az Istentiszteletet követő ünnepi közgyűlés, a köszöntések után a templomkertben áldotta meg püspök úr a megújult parókiát, végül egy közös fotó után szeretetvendégség mellett kapcsolódhattunk a testvérekkel.

Isten áldása kísérje továbbra is a Bakonycsernyei Evangélikus Egyházközséget és tagjait!

Széles Anikó
gyülekezeti felügyelő

„Amerikából jöttem…”

Nagy örömünkre, *Megan Valle* *lutheránus* testvérünk a tatai *Eötvös József Gimnáziumot* választotta, hogy ott anyanyelvi nyelvtanárként dolgozzon – reménységünk szerint – nem csak a 2026/27-es tanévben! A Vele folytatott beszélgetést olvashatjuk.

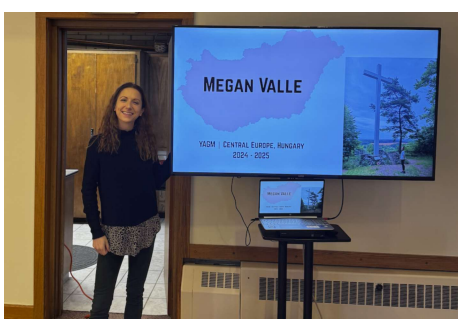
Hogyan kerültél Magyarországra, és milyen tapasztalatokat szereztél Kőszegen?

Maryland államban nőttem fel. Az Egyesült Államok számos részén éltem már, de Maryland az a hely, ahol leginkább otthon érzem magam. *Ohióban*, főiskolán zenés színházi tanulmányokat folytattam, majd *Floridában* és *New Yorkban* éltem. Először a YAGM (Young Adults in Global Mission – Fiatal Felnőttek a Globális Misszióban) nevű program keretében kerültem Magyarországra, *Kőszegre*. Jelentkeztem a programra, és több országgal kapcsolatban is részt vettem felvételi beszélgetéseken. Végül Magyarországra osztottak be, és mindössze két héttel az indulásom előtt tudtam meg, hogy Kőszeg lesz az úti célom! A program 21 és 35 év közötti fiatal felnőtteknek szól, akik egy évet töltenek egy másik országban, hogy megtapasztalják és gyakorolják az úgynevezett *accompaniment*, vagyis a másokkal való *együtt-járás*, *kísérés* és *szolidáris* jelenlét szolgálatát. Ennek lényege az egyszerű életvitel és a másokkal való közösségvállalás.

A YAGM egyéves szolgálati program, amely arra hívja a fiatal felnőtteket, hogy Krisztus szeretetét megélve támogassák a rászoruló közösségek szolgálatait és kezdeményezéseit. Ez az út egyúttal lehetőséget teremt a mélyebb lelki elcsendesedésre és önvizsgálatra is: annak átgondolására, kik vagyunk, hogyan munkálkodik Isten a világban, és hol van a mi helyünk mindebben.Amikor Kőszegen éltem, fuvoláztam a gyülekezetben, énekeltem az énekkarban, és zenei szolgálatot végeztem a szeretetotthon reggeli áhítatain. Emellett angolt tanítottam a helyi technikumban. Sok mély és értékes emberi kapcsolatot alakítottam ki. Csatlakoztam a helyi fúvószenekarhoz, kirándultam a hegyekben, részt vettem kvízesteken, és igyekeztem minél jobban megismerni a magyar kultúrát. Gyakran mondogatom, hogy nem én választottam Magyarországot, hanem Magyarország választott engem. Beleszerettem az országba és a kultúrájába. Miután egy évet ismét az Egyesült Államokban töltöttem, nagy örömmel mondhatom, hogy visszatértem Magyarországra, ezúttal főállású angoltanárként.

Milyen kapcsolatod van az egyházaddal, és miben különböznek az amerikai evangélikus gyülekezetek a magyarországiaktól?

Nagyon szoros kapcsolat fűz az otthoni gyülekezetemhez. Gyermekkoromban minden vasárnap templomba jártam, később pedig bekapcsolódtam a gyülekezeti zenekar szolgálatába is. Gyermekként három éven át jártam konfirmációi oktatásra. Főiskolás éveim alatt segítettem a vasárnapi gyermekfoglalkozások vezetésében, emellett énekeltem és fuvoláztam is az istentiszteleteken. Az amerikai evangélikus gyülekezetek nagyon különbözőek lehetnek attól függően, hogy az evangélikusság melyik irányzatához tartoznak. Vannak egészen hagyományos templomok és istentiszteleti formák, de nagyon modern, kortárs jellegűek is. Az otthoni gyülekezetemben modern istentiszteleteket tartottunk, élő, lágy rockzenével. Vetítést, fénytechnikát és kiváló minőségű hangosítást használtunk. Nagy gyülekezet volt, sok résztvevővel. Kiemelt figyelmet fordítottunk a helyi közösség szolgálatára és a gyermekek hitoktatására is. A vasárnapi iskola rendkívül fontos szerepet tölt be nálunk!Ezzel szemben az a floridai evangélikus gyülekezet, amelybe jártam, jóval kisebb volt, és erősen ragaszkodott a hagyományos istentiszteleti formákhoz. Valószínűleg én voltam a gyülekezet legfiatalabb tagja.

Mit jelent számodra a zene és a színpad, és hogyan kapcsolódik mindez a hitedhez?

A zene mindig is az életem része volt! Nyolcéves korom óta fuvolázom, énekelni pedig szinte a születésem óta énekelek.Szenvedélyesen szeretek történeteket elmesélni a zene és a színpadi előadás segítségével. Őszintén úgy érzem, hogy a színpadi szereplés az, amitől igazán szárnyal a lelkem. A szüleim mindig támogatták a művészi törekvéseimet, a nagymamám pedig elsőként íratott be táncórákra. Szereti mondogatni, hogy neki köszönhetem, hogy hivatásos előadóművész lettem. Bizonyos értelemben a Magyarországra költözésem nagyon távol áll attól, ahogyan korábban elképzeltem az életemet. Vannak pillanatok, amikor nagyon hiányzik a színpad. Amerikában rendszeresen felléptem, és tudatosan építettem előadóművészi pályafutásomat. Ugyanakkor úgy éreztem, Isten arra hív, hogy ismét nagyobb figyelmet fordítsak a hitemre, mélyebben elmerüljek a Biblia tanulmányozásában, és mások szolgálatára szenteljem magam. Ez az elhívás vezetett a YAGM-programhoz, a program pedig Magyarországra. Az életem ettől örökre megváltozott.

Milyen terveid vannak Magyarországon? Hosszabb távon is itt szeretnél maradni?

Remélem, hogy jóval tovább maradhatok itt, mint egyetlen év! A tanári szerződésemet akár öt évig is meghosszabbíthatom. Ez természetesen az iskola döntésétől és az én elhatározásomtól is függ. Jelenleg úgy tervezem, hogy a második tanévre is visszatérek. Nagyon szeretek Európában élni, és igyekszem minél jobban megismerni Magyarországot. Még magánórákat is veszek, hogy megtanuljam a magyar nyelvet! A jövőbeli terveim között szerepel, hogy új lehetőségeket találjak a kreativitásom kibontakoztatására a tánc, a zene és a színjátszás területén. Nagyon szeretnék egyszer egy női bibliakört, esetleg egy zenei csoportot is létrehozni! Az Eötvösben tanuló diákjaim számára is tervezek néhány tanítás utáni foglalkozást, különösen azoknak, akik szeretnének több lehetőséget kapni az önkifejezésre és kreativitásuk kibontakoztatására. Alig várom, hogy még jobban megismerhessem Tata közösségét, és remélem, hogy a jövőben több időm és lehetőségem lesz arra is, hogy önkéntesként, munkámmal és személyes jelenlétemmel újabb szervezetek szolgálatába álljak!

Így legyen, ámen, köszönöm!

Elkészült!

Igen nagy örömmel jelentem a Testvéreknek, hogy a mintegy *negyedszázados(!)* ígérvényünket önmagunk felé – bibliaórás terem feletti padlástér beépítését – Gyülekezetünk fenállásának centenáriumára végre teljesen befejeztük.

Sok ember éveken átívelő(!) áldozatkészsége/adománya tette ezt lehetővé. Presbitériumunk előtt *ismert ezen felajánlásoknak a mértéke is*, de itt most illendő néhány nevet külön említenem: *Jakus Sándor*† (BRD) és a *Tanczer-házaspár; Dr. Roszik Péter* és családja; *Dr. Sümegi Márta* és *Beluzsár Levente*; *Barta Gábor* és a *Beigelbeck-család.*

Márta és *Levente* kiemelkedő menedzselésének köszönhetően, felügyelőasszonyunk *Anikó* folyamatos szervezési segédletével rekord-idő alatt sikerült tavaszi presbiteri ülésünk elhatározását megvalósítani.

Itt kell megjegyeznem, hogy célirányos nagylelkű adományok érkeztek templomtornyunk javítására/megerősítésére is, mely munkának még nem értünk a végére, de a legfontosabb és legnehezebb része, a közel 2.5 tonnás toronyszerkezet statikai megerősítése megtörtént.

***

Hadd fejezzem ki – itt is – *Gyülekezetünk Vezetőségének* köszönetét mindazok felé, akik az ünnepségünk logisztikai feladatait magukra vállalták, felajánlásaikkal – virágok, üdítőitalok, sütemények, anyagi hozzájárulásaikkal – segítették alkalmunkat és annak ünnepi fényét ezzel emelték.

Az összefogásnak, az egymást támogató szeretetnek kiemelkedő alkalmai voltak ezévi – olykor erőnket is meghaladó – vállalásaink, melyeket – és ez szilárd meggyőződésem(!) Isten áldása kísér. *S.D.G.!*

Jelentem a Testvéreknek, hogy a *Tatai Önkormányzat Képviselő-testületének* és *Michl József* polgármester úr közbenjárásának köszönhetően Gyülekezetünk a 100 éves évfordulónk alkalmából **1.000.000 Forintos** támogatásban részesült. A Jóisten áldása kísérje az adományozókat és a megadományozott gyülekezetet!

Jelentem, hogy Egyházkerületünktől padlástér-felújításra és templomtorony-javításra **1.000.000 Ft**-ot kaptunk, amit hálásan köszönünk ezúton is.

Október 14-én *Jakus Sándor születésének 120. évfordulója* alkalmából a *Tatai Református Gimnázium* MIND-aulájában rendezett kiállítás megnyitóján *Fekete Csanád* 8. A osztályos evangélikus tanuló versmondással szolgált.

